

ಕೌನ್ಸಿಲ್

ಮಾರ್ಚ್ 2019

ನಿರ್ಜನಿಸಿಕೆಗೆ ಜಯಾಫ

ಕೂನು

ಉರ್ಗುಲೆಗೆ ಕೂನು

ಮುಖಪುಟ

ಗುಣಮೂಲಕ ಕೂನು

ಲೇಖನಗಳು

- * ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಬಾ ಗುಬ್ಬಿ - ರಮ್ಯ ಸೋಮಶೇಖರಯ್ಯ, ವರುಣ್ ಅಂಗಡಿ, ಶುಭ ಭಟ್
- * ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನವರಂಗಿ ಹಕ್ಕಿಯ ಆಟ - ಮಹದೇವ ಕೆ. ಸಿ.
- * ನೆಲ ಕಚ್ಚಿದ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ-ಬೆಳಕಿನಿಂದ! - ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
- * ಗುಳಿಮಂಡಲ ಹಾವು - ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.
- * ಇರುಳ ಮಂಥನ (ಕವನ) - ಕೃಷ್ಣನಾಯಕ್
- * ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ - ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ವಿನ್ಯಾಸ

ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಅನನ್ಯರಾಜ

ಕರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಡಾ.ದೀಪಕ್ ಬಿ., ಮೈಸೂರು

ಜಾಲಾರಿ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು: Taloor Lac Tree

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *Shorea roxburghii*

© ನಾಗೇಶ್ .ಓ .ಎಸ್

ಜಾಲಾರಿ ಹೂವು, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

ಜಾಲಾರಿ ಮರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೂರಾ ಲ್ಯಾಕ್ ಟ್ರೀ (Taloor Lac Tree), ವೈಟ್ ಮೆರಂಟಿ (White meranti), ಲ್ಯಾಕ್ ಟ್ರೀ (Lac Tree) ಎಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ನೈಋತ್ಯ ಭಾರತದ ಶುಷ್ಕ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಮರ ಈ ಜಾಲಾರಿ. ಅಂಟು ಬಿಡುವ ಮರಗಳ ಪೈಕಿ ಈ ಮರವು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಮರವಾಗಿದೆ. ಮರವು ಸುಮಾರು 30 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹಾಲಿನಂತಹ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರವಾಗಿರುವ ಹೂವು ಪರಿಮಳಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಚಿಗುರಿದಾಗ ತಿಳಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಬರಬರುತ್ತ ಗಾಢ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಎದುರುಬದರಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಕಾಯಿಗಳು ತರಗಲೆಯಂತೆ ಇದ್ದು ಇವು ರೆಕ್ಕೆಗಳನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹಾರಿಹೋಗಿ ಇದರ ಬೀಜಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಲಾರಿಮರ ಬೂದು ಮತ್ತು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ತೊಗಟೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಇದರ ಬಿರುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಟನ್ನು ಸ್ರವಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಟನ್ನು ಧೂಪವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾಲಾರಿಯನ್ನು ಮರಮುಟ್ಟುಗಳಾಗಿ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇದರ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಬಾ ಗುಬ್ಬಿ

ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ತರ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಾದಿಯಾಗಿ ಮುದುಕರವರೆಗೂ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಮನೆಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿ ಎಂದರೆ, ಅದು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ. ಅದರಲ್ಲೂ

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೋ ಅದು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಅಡ್ರೆಸ್ ಅಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ. ಬೈಬಲ್ ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲೂ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಕೃಷಿ ಶುರುಮಾಡಿದಾಗಿನಿಂದ ಜಾಣ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಕಾಡು ಬಿಟ್ಟು ನೆರಳಿನಂತೆ ಮಾನವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ, ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ. ಆಹಾರ, ಸುರಕ್ಷೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಪಕ್ಷಿ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೌಸ್ ಸ್ಪ್ಯಾರೋ (House Sparrow) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು Passer domesticus. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು Passer domesticus indicus.

ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯ ತೂಕ ಸುಮಾರು 24 ಗ್ರಾಂ ನಿಂದ 40 ಗ್ರಾಂ, ಹಾಗೂ ಗಾತ್ರ 14 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್‌ನಿಂದ 18 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್. ಸರಿಸುಮಾರಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಬದುಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧ ಭಾರತದ ಉಪ ಜಾತಿಯಾದ Passer Domesticus Indicusನ್ನು 1845ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಮಾದರಿಯಿಂದ ಜಾರ್ಡಿನ್ ಮತ್ತು ಸೆಲ್ವಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

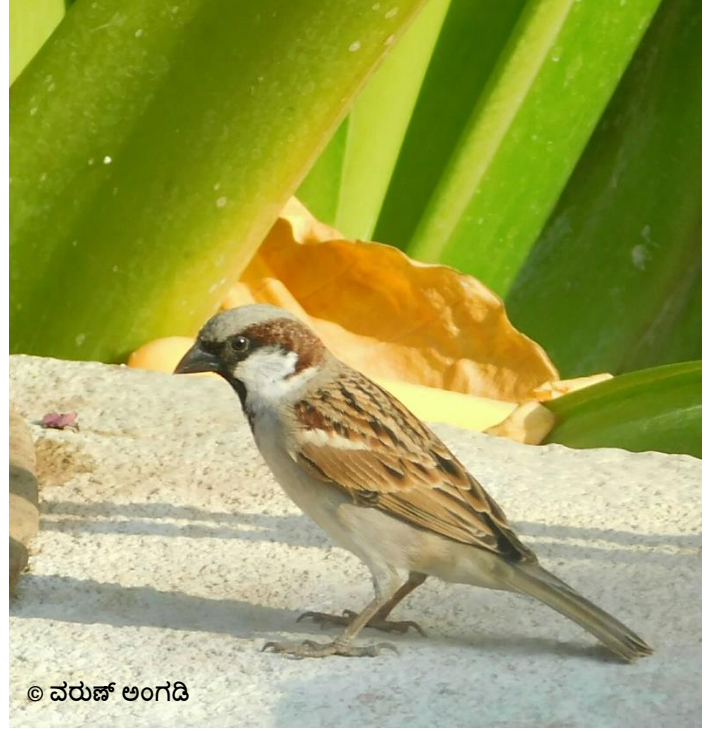

ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಗಂಡು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗೆ ಬೂದು ತಲೆ, ಬಿಳಿಕೆನ್ನೆ, ಗಂಟಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಬಿಬ್) ಇರುವ ಕಪ್ಪು ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕಡುಕಂದು ಕುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಬಣ್ಣದ ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗೆ ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗುಬ್ಬಿಯ ಈ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ದಿನಗಳು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಗುಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ದಿನಗಳವು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ "ಹುಲಿ"ಯಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಆದರೆ ಗುಬ್ಬಿಯನಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುವ ಹಂತವನ್ನು ಈ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಬೇಧ ತಲುಪಿದೆ.

ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಲು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗಿನ ಮನೆಗಳ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಕೂಡ ಒಂದು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಇಂದು ಗುಬ್ಬಿಯಂತಹ ಹಲವು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಸಂತತಿ ನಾಶವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ ಕಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಗುಬ್ಬಿ ಸಂತತಿಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನಿನ ತರಂಗಗಳಿಂದ ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಸಂಕುಲ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು! ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ತರಂಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅತಿ ಮಾರಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ ಮತ್ತು ಬೀರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು.

ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಸಂತತಿಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯ ತಮ್ಮ ಬೆಳೆ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು, ಅದರ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಗುಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕೀಟಹಾರಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಗುಬ್ಬಿ ತನ್ನ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಹುಳು ಹುಪ್ಪಟೆಗಳನ್ನು, ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಿಂದ ತಂದು ತಿನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಸಿಂಪಡಿಸಿರುವ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ, ನೇರವಾಗಿ ಹುಳು ಹುಪ್ಪಟೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗುಬ್ಬಿ ಮರಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಸದ್ಧಿಲ್ಲದೆ ನಾಶ ಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಒಂದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ/ತಾಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ whatsapp ಮತ್ತು youtubeಗಳನ್ನ ತೋರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಟ ಮಾಡಿಸುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ಭಾಗ್ಯವಂತನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ನಮಗೆ ಕಾಗಕ್ಕ ಮತ್ತು ಗುಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಉಟ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ವಿನಃ, whatsapp ಮತ್ತು youtubeಗಳನ್ನಲ್ಲ.

ಮನೆಯ ಮಾಡಿನಲ್ಲೊಂದು ಗೂಡು,. ಅವುಗಳು ಅದೆಷ್ಟೇ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೂ ಮನೆಮಂದಿಗಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ ಸಹನೀಯ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಭಿನ್ನತೆ, ಅವುಗಳು ಕೂಡಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಪರಿ ಮನೆಕೆಲಸಗಳಷ್ಟೇ ಪರಿಚಿತ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹೊಸಲಿನ ಹೊರಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಸಂತತಿ ಕೂಡಿ ತಿನ್ನಲು ತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನೆಯ ಮಾಡಲ್ಲಿ ಮೂರೋ ನಾಲ್ಕು ಹಕ್ಕಿ ಚಿಂವ್ ಚಿರ್ ಚಿಂವ್ ಎಂದು ಹಾರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಸಾಲಾಗಿ ತಿಂಡಿಗೋ ಉಟಕ್ಕೋ ಕೂತರೆ ಎಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಹೆಕ್ಕಿ ತಿನ್ನುವ ಆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿ, ಮೇವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವೇ ಮೇಯುತ್ತ ನಮ್ಮ ಕುಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಳಿವಿನ ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಕೈಸೋಲುವ ತನಕ ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ.

ಇಂತಹ ಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದ ತಿದ್ದು ಪಡಿಗೆ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತವೆಯೇ ಈ ಗುಬ್ಬಿಗಳು! ಬೇಕಿಲ್ಲ ಅವುಗಳಿಗೆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಲು ಹಂಚಿನ/ಸೋಗೆ

ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಮರದ ತೊಲೆ ಸಂದು ಏನೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಕಾರ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ತೂತೊಂದನ್ನು ಕೊರೆದು ಮನೆ ಎದುರು ತೂಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲೇ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ತಾಣ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಬೇಕೆಂದರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಸೆದು ಬಿಟ್ಟ ಮರದ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ತೂತೊಂದನ್ನು ಕೊರೆದು ಗೋಡೆಗೆ ಆನಿಸಿ ತೂಗು ಬಿಟ್ಟರೂ ಆಯಿತು.

ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿನ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಿಂದು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಾರಾಡುತ್ತಾ ನಮಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

© ರೋಹಿದಾಸ್ ರೇವಣ್ಣರ್

© ನಂದ ರಮೇಶ್

© ಡಾ. ಉದಯ್ ಕುಮಾರ್

ಲೇಖಕರು : ರಮ್ಯ ಸೋಮಶೇಖರಯ್ಯ., ವರುಣ್ ಅಂಗಡಿ., ಶುಭ ಭಟ್.
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನವರಂಗ ಹಕ್ಕಿಯ ಆಟ

ಏಕೋ 2019ರ ಹೊಸವರ್ಷ ತುಂಬಾ ಚಳಿ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂಡಿಪುರದಲ್ಲಂತೂ ಚಳಿಯೇ ಚಳಿ, ಪ್ರತಿ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಸಫಾರಿಗೆ ಹೋಗುವ ನಾನು ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೂ

ಆ ಚಳಿಯಲ್ಲೂ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುವುದು ಒಂಥರಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುವುದಂತೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅಂದು ಬೆಳಗಿನ ಆರರ ಸಮಯ ಎದ್ದು ಸ್ಟೆಟರ್ ಸ್ಕಾರ್ಪ್ ಹಾಕಿ ಹೆಗಲಿಗೆ ಬೈನಾಕುಲರ್ ಏರಿಸಿ ಸಫಾರಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ಗಂಟೆ ಆರಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಬ್ಬು ಮಬ್ಬು ಏಕೋ ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯ ಮಂಜಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿ, ದಾರಿಯೇ ಕಾಣದಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಮಂಜು ಕವಿದಿತ್ತು. ದಾರಿ ಸಾಗಿದಂತೆ ಸೂರ್ಯ ಹರಸಾಹಸಪಟ್ಟು ಮಂಜನ್ನು ಬದಿಗಟ್ಟಿ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲಾರಂಭಿಸಿದರೂ ಏನೋ ಒಂಥರಾ ಚಳಿ. ಜೀಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಿಗುವ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಕಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅರಳಿನಂತ ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣವೇ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅತಿಥಿಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ಜೀಪ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುತ್ತುಗ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮುತ್ತುಗದ ಮರಗಳು ಕಾಡಿನ ಹಲವಾರ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಉಪಹಾರ ನೀಡುವ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ಆಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಈ ಮರ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಗೂಡಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಲಂಗೂರ್ ಕೋತಿಗಳಿಗೂ ಒಂದಷ್ಟು ಹೂವಿನರುಚಿ ನೋಡುವ ತವಕ. ಒಂದೆರಡು ಲಂಗೂರ್ ಕೋತಿಗಳು ಹೂ ತಿನ್ನುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬ್ಯುಸಿಯಾಗಿದ್ದವು. ನಾವು ನಮ್ಮ ದಾರಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆವು.

ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮ ಜೀಪ್ ಡ್ರೈವರ್ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತನ್ನ ಕಂಡು ಜೀಪ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು, ಗಂಡು ಹುಲಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ಹುಲಿ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಒಡಾಡಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿಯೊಬ್ಬರು ರಸ್ತೆಪಕ್ಕದ ಬೇಲಿಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪಕ್ಷಿಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡು “which bird is that green in colour” ಎಂದು ಕೈ ಮಾಡಿ ತೋರಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಪಕ್ಷಿ ನೆಲದಲ್ಲೇ ನೆಗೆಯುತ್ತಾ ಬೇಲಿಯಿಂದ ಇನಿತು ದೂರ ಹೊರಬಂದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕುಟುಕಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮೈನಾ ಗಾತ್ರದ ಪಕ್ಷಿ, ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹಸಿರು, ನೀಲಿ ಕಂದು, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಮೋಟು

ಬಾಲದ ಕೆಳಗೆ ಕೆಂಪು. ಹೋ ಇದು “ನವರಂಗಿ” “it’s a indian pitta, a migratory bird” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಚಳಿಗಾಲ ಏಕಪ್ಪಾ ಎಂದು ಮೂಗಮುರಿಯುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಚಳಿಗಾಲ ಹಲವಾರು ವಲಸೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕನಾದ ಸಮಯ. ಹಲವಾರು ವಲಸೆ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಕಿ.ಮೀ ಗಳಿಂದ ಹಾರಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಜಾಗ ಹುಡುಕಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಉರುಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಬಂಡಿಪುರ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೂ ಹಲವಾರು ಹಕ್ಕಿಗಳು ವಲಸೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಇಂಡಿಯನ್ ಪಿಟ್ಟಾ(ನವರಂಗಿ) (*Pitta brachyura*) ಭಾರತದ ಹಿಮಾಲಯ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇವು, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬರುತ್ತವೆ. ತುಂಬಾ ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವದ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬೇಲಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅಡಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಸಾಗುವ ಇವುಗಳ ಕಾಲುಗಳು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ಕೂಗುವ ಇವು ಕೇವಲ ಮುಂಜಾನೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಮಾತ್ರ ಕೂಗುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನವರಂಗಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಬೇಲಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಗೆಯುತ್ತ ಓಡಾಡುವ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೂನ್ ಇಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಇವು ನೆಲ ಅಥವಾ ಬೇಲಿಯ

ಕೆಳ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಳಾಕಾರದ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಐದು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗೋಳಾಕಾರದ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುತ್ತವೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ನಗರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಆವಾಸಗಳ ನಾಶದಿಂದ ಹಲವಾರು ವಲಸೆ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಬರುವ ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ನಗರದ ವಾತಾವರಣ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬಾನೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವ ಪ್ರತಿಫಲಕ ಗಾಜುಗಳಿಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ನೋವಿನ ಸಂಗತಿ. ಇನ್ನು ಉಳಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ವಲಸೆ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬೇಟೆಗಾರರ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ನಗರೀಕರಣದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕೊಳ್ಳ ನದಿಗಳು ಎನ್ನದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಾವು ವಲಸೆ ಹಾಗೂ ನಿವಾಸಿ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲಗಳ ಆವಾಸವನ್ನೇ ಹಾಳು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಳಿದುಳಿದ ಕಾಡು ನದಿ ಕೊಳ್ಳಗಳನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲಿದೆ.

- ಮಹದೇವ ಕೆ. ಸಿ.

ಜೆ ಎಲ್ ಆರ್., ಬಂಡೀಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ.

ನಲ ಕಚ್ಚಿದ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚು-ಬೆಳಕಿನಿಂದ!

ವಿ. ವಿ. ಅಂಕಣ

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತು ಘಂಟೆ. ದಿನಾಲು ತಡವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅಂದೇಕೋ ಬೇಗ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನಿಸಿ, ತಿಂಡಿ ಮಾಡಲು ಪಕ್ಕದ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಬಗಳಲ್ಲಿ ನೆನ್ನೆಯೋ, ಮೊನ್ನೆಯೋ ಹತ್ತಿಸಿದ ಬೆಳಕು ಇನ್ನೂ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಾನೂ ಸಹ ಹಾಗೇ ನೋಡುತ್ತಾ, 'ಯಾರಿಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಮನಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗೊಣಗಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಒಳಗಿನಿಂದ ಯಾರೋ ತಡೆದು, ಹೋಗು ದೀಪವನ್ನು ಆರಿಸು ಎಂದು ತಳ್ಳಿದಂತಾಗಿ, ಅರೆಬರೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಬೀದಿ ದೀಪವನ್ನು ಆರಿಸಲು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಚ್ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. 'ಸರಿ ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದು ನಾನಂತೂ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ನನಗೆ ನಾನೆ ಸಬೂಬು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆದೆ. ಮುಂದಿನ ಕಂಬದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಿಂದಿನ ಕಂಬದಂತೆ ದೀಪ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. 'ಈ ಕಂಬವೇನಾದರೂ ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ಆರಿಸಬೇಕೇನೋ' ಎಂದು ಮುಂಚೆಯೇ ನಾನೇ ಕಂಬದ ಬಳಿ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೀಪವನ್ನು ಆರಿಸಲು ಸ್ವಿಚ್ ಸಹ ಇತ್ತು. 'ನಾನು ಬಂದದ್ದೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು' ಎಂದು ಮನಸಿನಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡು, ಸ್ವಿಚ್ಚನ್ನು ಆಫ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಬೆಳಕು ಕೇವಲ ಆ ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಬೀದಿಯ ಎಲ್ಲ ಕಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ಬೆಳಕು ಆರಿತು. ಅದರಲ್ಲೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಇಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ, ಆ ಕಂಬ ಬೀದಿಯ ಕೊನೆಯ ಕಂಬವಾದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ಬೀದಿಯ ಕಂಬಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿಗಳು (ದೀಪಗಳು) ಹಾರಿದ್ದು....!

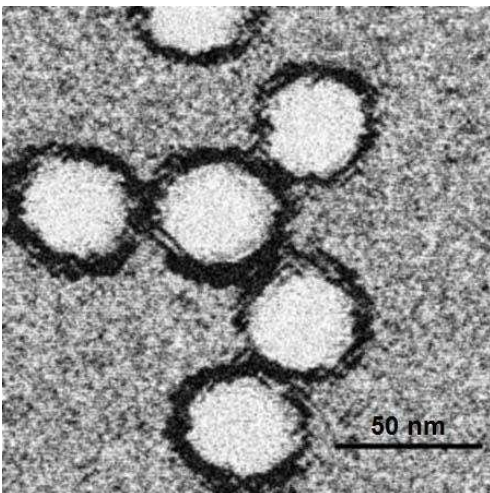
ಮಾಡಿದ ಘನಕಾರ್ಯ ಇಷ್ಟೇ ಆದರೂ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡಿರದ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ನಾನೇ ಮಾಡಿರುವೆನೇನೋ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಖುಷಿ ಒಳಗೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ತಲುಪಲು ತಡವಾಗಿ, ಎಂದಿನಂತೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ತಡವಾಗಿ ಹೋಗುವಂತಾಯಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕೋನದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಾನು

ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬೇಗ ಹೋಗುವುದು ಆ ದೇವರಿಗೂ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದೆಣಿಸಿ, ಅಂದಿನಿಂದ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ, ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ, ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ತಡವಾಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅದಿರಲಿ ಬಿಡಿ. ನಾ ಹೇಳಿದ ಈ ಮೇಲಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಬದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ, ನೆಲ ಕಚ್ಚಿದ ಗುಬ್ಬಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲಿದೆ. ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಸೆಲ್ ಫೋನ್ ಗಳ ಟವರ್ ಗಳಿಂದ. ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯವೋ ನಾ ಕಾಣೆ. ಆದರೆ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಗುಬ್ಬಿಗಳು ನೆಲ ಕಚ್ಚಲು ನಾವು ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತಿಸುವ ಬೆಳಕೇ ಕಾರಣವಂತೆ!

ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ನಾವು ಹತ್ತಿಸುವ ಬೆಳಕಿನಿಂದಾಗಿ ಗುಬ್ಬಿಗಳು ತಮಗೆ ರೋಗ ತರುವಂತಹ “ವೆಸ್ಟ್ ನೈಲ್” ಎಂಬ ವೈರಸ್ ಅನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಫ್ಲೋರಿಡಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ರೋಗವಿರೋಧಕ ತಜ್ಞೆ ಮೇರಿಡಿತ್. ಇವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಅವರು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯೋಗ ಇಂತಿದೆ..

ಗುಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಈ ಎರಡೂ ಜಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ “ವೆಸ್ಟ್ ನೈಲ್” ವೈರಸ್ ಅನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮ, ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಬ್ಬಿಗಳ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ವೈರಸ್ ನ ಪ್ರಮಾಣ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದ ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ವೈರಸ್ ನ ಪ್ರಮಾಣ ಕೇವಲ ಎರಡು ದಿನಗಳು ಮಾತ್ರ

ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾದರೆ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಿಂತ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಳು ಎರಡರಷ್ಟು ಸಮಯ ವೈರಸ್ ಅನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ವೈರಸ್ ಅವುಗಳ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಪಾಪ ಅವುಗಳಿಗೇ ತೊಂದರೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಮೂರ್ಖತನ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದೇ ವೈರಸ್, ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೇರೆ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ(ನಮಗೂ) ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧ್ಯತೆ-ಸಮಯ ನೀಡಿದಂತೆ. ಅಲ್ಲವೇ? ಒಮ್ಮೆ ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ.

ಹಾಗಾದರೆ, ಇದೇ ರೀತಿ ನಮಗೆ ರೋಗ ತರುವಂತಹ ಬೇರೆ ವೈರಸ್ ಗಳೂ ಸಹ ಹೀಗೆ ರಾತ್ರಿಯ ಕೃತಕ ಬೆಳಕಿನಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹರಡಬಹುದೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಸಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ರೀತಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ ಎಂದರ್ಥ. ಗುಡ್!

ಹೌದು, ಆ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಇವೆ! ಮಲೇರಿಯಾದಂತಹ ಕೆಲವು ರೋಗಗಳ ಹರಡುವಿಕೆ ಕೃತಕ ಬೆಳಕು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ರಾತ್ರಿಯ ಕೃತಕ ಬೆಳಕಿನಿಂದಾಗಿ “ಕಾರ್ಬೋಸ್ಟ್ರೋನ್” ಎಂಬ ಹಾರ್ಮೋನ್ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ ಜೀವಿಗಳ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಏರುಪೇರುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಿವೆ ಬೇರೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು. ಇವು ಯಾವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ದೀಪವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಆರಿಸಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕೆ? ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಅವಶ್ಯಕ.

ಹಾಗಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇನು? ನಾನೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವೆ... ತಾಳಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಾ ಯೋಚಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಹೊಳೆದ ಉಪಾಯಗಳಿವು..

1. ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಳಕನ್ನು ನಂದಿಸುವುದು.
2. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ದಾರಿ ದೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಸೆನ್ಸಾರ್ ಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿ 'auto ON/OFF' ಮಾಡುವುದು. ಆಗ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಳಿತಾಯವೂ ಆಗುವುದು, ಬೇಕಾದಾಗ ಬೆಳಕು ಸಿಗುವುದು.

ನಿಮ್ಮ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ, @kaanana.mag@gmail.com (Sub: Feedback-VVAnkana Mar-19)

ಮೂಲ ಲೇಖನ:

ScienceNewsforStudents

- ಜೈ ಕುಮಾರ್ .ಆರ್

WCG, ಬೆಂಗಳೂರು

ಗುಳಿ ಮಂಡಲ ಹಾವು

ಈ ಹಾವುಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ, ಇವುಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ಕಾಲ ಹಾಗೂ ಹುಟ್ಟಿನ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ನಿಧಾನಗತಿಯ ಚಲನೆ,

ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಚ್ಚುವ ಗುಣ ಹಾಗೂ ವಿಷವನ್ನು (Venomous) ಹೊಂದಿರುವ ಹಾವುಗಳು. ಇವು ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗುಳಿ(Pit)ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳು ಬಿದ್ದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ವಾಸ. ಬೇರೆ ಹಾವುಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಬೇಟೆಗಾರ ಪ್ರಾಣಿಯ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಈ ಹಾವುಗಳು ತನ್ನ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗುಳಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೇಟೆಗಾರ ಪ್ರಾಣಿಯ ಶಾಖವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ.

ಗುಳಿಮಂಡಲ ಹಾವುಗಳು ಅನೇಕ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ, ನೋಡಲು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇತರೆ ಬೇಟೆಗಾರ ಹಾವು ಹಾಗೂ ಹದ್ದುಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನೇಕ ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಅದೇ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೋಲುವ ಮರ, ಮರದ ತೊಗಟೆ, ಬಿದ್ದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ನಿಧಾನವಾದ ಚಲನೆ ಹಾಗೂ ಗುಳಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಇವುಗಳನ್ನು "ನಿದ್ದೆ ಮಂಡಲ ಹಾವು" ಅಥವಾ "ಗುಳಿ ಮಂಡಲ ಹಾವು" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಹಾವುಗಳು ನಿಶಾಚರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ತಟಸ್ಥವಾಗಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೂತು ತನ್ನ ಗುಳಿ(pit)ಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶಾಖ ಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ. ಕಪ್ಪೆಗಳು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ, ನಿಧಾನವಾದ ಚಲನೆ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ದಿನ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಂಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ "ನಿದ್ದೆ ಮಂಡಲ" ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾವು ಎಂದರೆ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭಯ, ಏಕೆಂದು ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ ಸಾವಿರ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಎಲ್ಲ ಹಾವುಗಳು ವಿಷಕಾರಿ ಹಾವುಗಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅಲ್ಪ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹಾವು ಕಂಡ ಕಡೆ ಮಾರಣಹೋಮ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಅನೇಕರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಹಾವುಗಳು ದ್ವೇಷ ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆಂದು, ಅದಲ್ಲ ಸಿನೆಮಾ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಹಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ. ಹಾವುಗಳಿಗೆ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತುಳಿದಾಗ ಮತ್ತು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಿಲಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ

ತಾನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುವರೆಗೂ ಅಲ್ಲೇ ತಂಗಬಹುದು. ಘಾಸಿಯಾದ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ ಅಥವಾ ಮಾರನೇ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಹಾವನ್ನು ಕಂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಜನ ದ್ವೇಷ ಸಾಧಿಸಲು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ ಅಂತಲೇ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವೇ ಬೇರೆ.

ಮೊದಲ ಸಲ ಈ ಹಾವುಗಳ ಮಿಲನ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಆಗುವ ಅಚ್ಚರಿ ಹಾಗು ಸೋಜಿಗವೇ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಹಾವಿನ ಗಾತ್ರ. ಬಹುತೇಕ ಮಂದಿ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಹಾವು ಗಂಡು, ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಹಾವು ಹೆಣ್ಣು ಅಂತಲೇ ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ರೆ ನಿಜಾಂಶ ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ದೊಡ್ಡದು, ಸಣ್ಣದು ಗಂಡು. ಹಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು (ಶೇ 80%ಅಧಿಕ) ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ! (Oviparous) ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಾವುಗಳು ಮರಿಹಾಕುತ್ತವೆ! (Viviparous) ಆದರೆ ಗುಳಿ ಮಂಡಲ ಹಾವಿನಲ್ಲಿ, ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ನಂತರ ಅದು ಮರಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ (Ovoviviparous) ಇದು ಒಮ್ಮೆಲೇ 10 ರಿಂದ 20 ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತದೆ.

ಗುಳಿ ಮಂಡಲ ಹಾವುಗಳು ಅನೇಕ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಮರ, ಬಿದ್ದ ಮರ, ಮರದ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ, ಭಾರತದ ನಾಲ್ಕು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಕಾರಿ ಹಾವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಹಾವು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಕೊಳಕು ಮಂಡಲ ಸೇರಿ ಉಳಿದ ಮೂರು ಹಾವುಗಳು ನಿಶಾಚರಿ (Nocturnal) ಗಳು, ಹಾಗೆಯೇ ಗುಳಿ ಮಂಡಲ ಹಾವುಗಳು ನಿಶಾಚರಿಗಳು.

ಈ ನಾಲ್ಕು ಹಾವುಗಳು ನಡುವೆ ಗುಳಿ ಮಂಡಲ ಹಾಗೂ ಉಬ್ಬು ಮಂಡಲದ ಹಾವುಗಳ venom ನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿಗಳು ಕಮ್ಮಿ. ಆದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದು ಇದರ ಪ್ರತಿವಿಷ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತ.

© ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ಹಾವುಗಳು ಚಲಿಸುವಾಗ ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತ ಇರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಮುಖಾಂತರ ಅದು ತನ್ನ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ.

ಕೆಲವು ಹಾವುಗಳು ನಾಲಿಗೆ ಹೊರ ಹಾಕುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ತನ್ನ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತವೆ. ಮೊದಲೇ ಹಾವುಗಳು ಶೀತರಕ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಬಿಸಿ ರಕ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅದರ ಬೇಟೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶೀತರಕ್ತ ಸರಿಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆ ನಿಧಾನ, ಹಾಗಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆ ಆಡುವ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕತ್ತಲ ಜಾಗಗಳಾದ ಪೊಟರೆ ಹಾಗೂ ಬಿಲಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಇದನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ "ವರ್ಕ್ ಮಂಡಲ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ "ವರ್ಕ್" ಎಂದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ, ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕಡೆ "ಹಪ್ರೆ" ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ "ಚಟ್ಟೆ ಕಂದಡಿ" ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ...

ಗುಳಿ (ನಿದ್ದೆ) ಮಂಡಲ ಹಾವು

ಕಲ್ಲ ನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಹಾಲನೆರೆವ

ನಿಜದ ನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಚಚ್ಚುವ

ಜನ ನಾವು

ಕನ್ನಡದ ರುದ್ರ ಮನೋಹರ ಪದಕ್ಕೆ

ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಮೆ ನೀನು

ನಿನ್ನ ನೋಡಲು ಭಯ

ರೋಮಾಂಚನ

ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ

ಹೌದಪ್ಪ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿ....

ನಂಗೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ವಿಷ

ನಿಂಗೆ ಮೈಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಿಷ

ನಿನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಓಡುವೆ ನಾನು

ನಿನ್ನ ಕಂಡರೆ ಎನಗೆ ಹೇವರಿಕೆ

ಆದರೇನು ಮಾಡಲಿ?? ನಮ್ಮ ಪೊದೆಗಳ

ನಿಮ್ಮ ಉರುವಲಿಗಾಗಿ ತರಿದು ಬಿಟ್ಟಿರಿ

ಕೇದಗೆ ಬನಗಳ ಬೆತ್ತದ ವನಗಳ

ಕೊಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದಿರಿ

ಹುತ್ತ ಕಟ್ಟಲು ಗೆದ್ದಲುಗಳಿಗೆ ಒಣ ಮರಗಳಿಲ್ಲ

ನನಗೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲ, ಅವಿತುಕೊಳಲು ತಾವಿಲ್ಲ

ಅದಕ್ಕೇ ನಿಮ್ಮ ಕೋಳಿ ಒಡ್ಡಿಗೇ ನುಗ್ಗುತ್ತೇನೆ

ಮೊಟ್ಟೆ ಕದಿಯುತ್ತೇನೆ

ಪೊದೆಗಳ ಕಾಣದೆ ನಿಮ್ಮ ಸೌದೆರಾಶಿಯಲ್ಲಿ

ಅವಿತಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ನಿಮ್ಮಗಳ ಕೈಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ

ಈ ಭುವಿಯಿಂದ ನಾ ಮಾಯವಾಗದಂತೆ

ನೀವು ನನ್ನ ಕಾಯಿರಿ

ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ನೀವೇ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಡಿ...!

- ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಜಿ.

ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಕರು., ಮಾಗಡಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಲಯ.,

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ.

ಇರುಳ ಮಂಥನ

ಇರುಳ ಮಂಥನ

ಇದು ಇರುಳ ಮಂಥನ

ಚಂದ್ರ ನಿಲ್ಲದ ರಾತ್ರಿಯೊಳು

ತಾರೆ ಕಾಣದ ನಗರದೊಳು

ಕತ್ತಲಲ್ಲಿದ ಇರುಳಿನೊಳು

ಇರುಳ ಮಂಥನ

ಇದು ಇರುಳ ಮಂಥನ

ಗದ್ದಲದ ಗೂಡಿನೊಳು

ಪ್ರಗತಿಯ ಪಥದೊಳು

ಋತುವಿಲ್ಲದ ಇರುಳೊಳು

ಇರುಳ ಮಂಥನ

ಇದು ಇರುಳ ಮಂಥನ

ಕಡಲ ತೀರದೊಳು

ಕಾನನದ ಕಣಿವೆಯೊಳು

ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯದೊಳು

ಇರುಳ ಮಂಥನ

ಇದು ಇರುಳ... ಮಂಥನ...!

- ಕೃಷ್ಣನಾಯಕ್

ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ನೀರು ಕಾಗೆ

© ವಿನೋದ್ ಕೆ. ಪಿ.

ನೀರು ಕಾಗೆ, ಇದು ಜಲವಾಸಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ "ಮೈಕ್ರೋಕಾರ್ಬೊ ನೈಜರ್" ಎಂದು ಹೆಸರಿದೆ. ಕಾಗೆಗಳಿಗಿಂತ ಕೊಂಚ ದೊಡ್ಡದು ಹಾಗೂ ಹದ್ದುಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕ್ಕದು. ಉದ್ದನೆಯ ಕೊಕ್ಕೆಯಂತಹ ಕೊಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ದಡದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಸೇರಿ ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಎರಡರಿಂದ ಆರು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಎರಡು-ಮೂರು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಕಾವು ಕೊಟ್ಟಿ ಮರಿಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮರಿಗಳು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಗೂಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಸಣ್ಣ ಹುಳುಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ನೀರೊಳಗೆ ಈಜುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಜಾಲ ಪಾದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಈಜಬಲ್ಲವಾಗಿವೆ. ತಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಬೇಟೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲೆ ತಿಂದು, ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ದಡದಲ್ಲಿ ತಂದು ನುಂಗುತ್ತವೆ.

ನವಿಲು

© ವಿನೋದ್ ಕೆ. ಪಿ.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪಕ್ಷಿಯೆಂದೇ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನವಿಲು “ಫಾಸಿನೆಡೆ” ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ. ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಉದ್ದನೆಯ, ಹೊಳಪಿನ ನೀಲಿ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತಗರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನೂರಾರು ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಚುಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ನೋಡುಗರ ಕಣ್ ಸೆಳೆಯುವ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಾಗೆ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿಗಿಂತ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ನವಿಲುಗಳು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕ ಗರಿಗಳ ಗೊಂಚಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮೈದಾನದ ಪ್ರದೇಶ, ಕುರುಚಲು ಕಾಡು ಹಾಗೂ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಇವು ಜನವರಿಯಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಏಳು ಕೆನೆ ಬಣ್ಣದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನವಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಭಾರತೀಯ ನವಿಲು, ಎರಡನೆಯದು ಹಸಿರು ನವಿಲು ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯದು ಕಾಂಗೋ ನವಿಲು. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ, ಬಂಡೀಪುರ, ನಾಗರಹೊಳೆ, ದಾಂಡೇಲಿ, ಬಂಕಪುರ, ಆದಿಚುಂಚನಗಿರಿ, ಕಾವೇರಿ ವನ್ಯಜೀವಿದಾಮ ಮತ್ತು ಬಿಳಿಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಸಣ್ಣ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ

© ವಿನೋದ್ ಕೆ. ಪಿ.

ಹೆಸರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಧುಮುಕಿ ತನ್ನ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬರುವ ಇದು, ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಗಾತ್ರವಿದ್ದು, ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡಬಲ್ಲದು!, ಇದು ವಿಶೇಷವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀರಿನ ಒಳಗೂ ಸಹ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದೇಹವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ನೀಲಿ ಹಾಗೂ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಪುಟ್ಟ ಚೂಪಾದ ಬಾಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಣ್ಣ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿಯು ತನ್ನ ತೂಕದ 60% ಆಹಾರವನ್ನು ಪ್ರತೀದಿನ ಸೇವಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಎರಡರಿಂದ ಹತ್ತು ಸಣ್ಣ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಕಾವುಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮರಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ 25 ರಿಂದ 28 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಮರಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹೊರಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಬಾಲದಂಡೆ ಪಕ್ಷಿ

© ವಿನೋದ್ ಕೆ. ಪಿ.

ಬಾಲದಂಡೆ ಪಕ್ಷಿ (Indian Paradise flycatcher) ಎಂದಾಕ್ಷಣ ನನಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ನಾವು ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಗುಡ್ಡದ ಪ್ರದೇಶ. ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಾನಿಟ್ಟ ಹೆಸರು ಸ್ವರ್ಗ ಎಂದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲದಂಡೆ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲೇ. ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಉದ್ದನೆಯ ಬಾಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಾಲವು ತನ್ನ ದೇಹದ ಎರಡರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಕಪ್ಪು ತಲೆಯ ಬಿಳಿ ದೇಹ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ದೇಹವುಳ್ಳ ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಿಯು ಕಾಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಕ ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನೀಲಿ ಉಂಗುರದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಎರಡನೇ ಅಥವಾ ಮೂರನೇ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಉದ್ದ ಬಾಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಾಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೇಲೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಸರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದು ಹಾರಡುವ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಮೇ ತಿಂಗಳಿಂದ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತನೋತ್ಪತ್ತಿ ನಡೆಸುವ ಇವುಗಳು, ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನಿಟ್ಟು ಮೂರು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು ಮರಿಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು : ವಿನೋದ್ ಕೆ. ಪಿ.

ಲೇಖನ : ಧನರಾಜ್ .ಎಂ